

För
versella
posttjänster

UNI POST:S FÖRSTA VÄRLDSKONFERENS

GENÈVE, 4-5 NOVEMBER 2003

Inledning

Posten befinner sig i en extremt föränderlig miljö. Denna viktiga samhällstjänst som sysselsätter fem miljoner människor på världsnivå och som bidrar till social sammanhållning fingranskas på senare tid som aldrig tidigare.

Posttjänsterna fungerar mycket bra i många länder, så bra att de ofta tas för givet. Postoperatörernas gränsöverskridande samarbete som samordnas under Världspostföreningens tak erbjuder en modell för hur internationellt partnerskap kan fungera.

Ibland ter sig rutinarbete som att få brev och paket utburna i tid mycket avlägset i förhållande till den yttliga och glamorösa Internetvärlden, elektroniska kommunikationer och e-handel. Men som en akademiker och analytiker med branschkännedom uttryckte sig "Post still matters."¹ Posten har en viktig roll att spela i det växande informationssamhället och är en oundviklig bro mellan den gamla och den nya ekonomin.

Förändringar på postområdet är oundvikliga. Det speglar den snabbt föränderliga värld vi lever i med ständigt nya informations- och kommunikationstekniker och vår allt mer globaliserade ekonomi. Samtidigt som förändringarna kan upplevas som ett hot, kan det även medföra nya möjligheter. Fackförbunden välkomnar förändringar som leder till serviceförbättringar, bättre villkor för de anställda, och därutöver rättvisa löner, bättre arbetsförhållanden samt möjligheter till kompetensutveckling och bättre arbeten.

Tyvärr är postsektorn den sista i en rad branscher som varit föremål för starka ideologiska nyliberala påtryckningar för förändringar med profityftet som enda drivkraft. Vi ser en ideologisk attack mot själva public service-konceptet vilket hotar samhällsomfattande posttjänster. Processen utgör både en risk för jobben och villkoren och hotar servicenivån.

Föreliggande rapport tar upp en rad frågor bland annat följande:

- Liberalisering och privatisering på postområdet
- GATS
- Samhällsomfattande postservice
- Världsbankens och den Internationella Valutafondens roll
- Privata konsulter på postsektorn
- Globalisering och uppkomsten av multinationella postoperatörer
- Posttjänsterna i informationssamhället
- Effekterna av förändringar inom postsektorn på sysselsättningen och villkoren

Rapporten slutar med en sammanfattning och åtgärdsförslag för UNI och medlemsförbunden.

¹ Robert M Campbell, Regulatory and Governance Changes in Liberalized, Commercialized Postal Environments.

1. Liberalisering och privatisering på postsektorn

I nästan alla fall har posttjänsterna haft en tvillingssystem, nämligen telekommunikationer. Under de senaste åren har detta intima förhållande brutits och telekom har gett sig ut i världen på egen hand.

Hur gick det då? Telekomsektorn har fått stor uppmärksamhet från nyliberalt håll med följden att det skett omfattande avregleringar i många länder – och som resultat av Världshandelsorganisationens avtal från 1997 – har även omfattande privatisering ägt rum.

Under en tid var telekomaktierna mycket populära på aktiemarknaderna i hela världen. Men nu ser det dystrare ut. Telekomsektorn kämpar för att inte hamna i en djup kris; de största företagen har förlorat stora vinster, har stora skulder och dalande aktievärde. Worldcom-skandalen var ett målande exempel på redovisningsfusk och företagsgirighet inom telekombranschen.

Det är en tragisk historia som dock postsektorn kan dra lärdomar av. Postsektorn måste skydda sig mot de påstridiga rösterna som argumenterar för att postsektorn måste skynda sig och följa samma väg som telekom mot en fullt avreglerad och privatiserad marknad i framtiden. Vi har hört detta argument i USA, i Europa och i Japan och det kan låta särskilt övertygande för utvecklingsländerna och de europeiska och centralasiatiska länderna med en övergångsekonomi.

Folk som är övertygade om att det är den enda vägen framåt för posten bör komma ihåg vad Världsbanken och UPU uppger i en gemensam broschyr med titeln *Posten i Internetåldern*:

....Det finns inte bara en enstaka väg mot en postreform ... De specifika ekonomiska förhållandena som råder, traditionella företagsledningsmodeller och nya marknadsbehov kräver alla unika strategier och skräddarsydda lösningar.²

Bolagisering

Det finns en lång etablerad trend i många länder runtomkring i världen mot bolagisering av posten, och att man plockar ut ledningsfunktionen och den strategiska planeringen från regeringens direkta kontroll. Bolagisering ses mer och mer som en modell som ger tillräcklig lednings- och finansiell flexibilitet och möjliggör det för företag som erbjuder posttjänster att erbjuda samhällsomfattande service av bra kvalitet samtidigt som de kan dra fördelarna av en större affärsinriktning. OECD t.ex. hävdar att lönsamheten, servicen, produktiviteten och effektiviteten har förbättrats som följd av förändringarna.³

Syftet med bolagisering om det medför bättre samhällsomfattande service och att publika medel används på ett effektivare sätt, är absolut något som facket kan ställa sig bakom:

Postanställdas förbund CEPU i Australien har ställt upp bakom kravet om "berättigade och lämpligt avvägda förändringar av posttjänsternas drift och av regelverket" och har accepterat bolagisering och större affärsinriktning på villkor att skyldigheten att upprätthålla allmännyttiga tjänster och statligt ägande garanteras och att en produktivitetshöjning leder till bättre anställningsvillkor. CEPU har dock klart tagit avstånd från planerade åtgärder för att privatisera och avreglera posttjänsterna.⁴

² Världsbanken/UPU, *The Postal Industry in an Internet Age, Case Studies in Postal Reform*, 2:a upplagan juni 2002

³ OECD, *Promoting Competition in Postal services*, Paris, 1999

⁴ Se *Privatisering Post*, interimsrapport på UNI APROs konferens om Post och närliggande tjänster, Hiroshima, okt 2000

Brittiska Communication Workers Union välkomnade en ny postlag år 2000 som gav Royal Mail mera flexibla upplåningsmöjligheter och gjorde att man fick större behållning av vinst efter skatt. CWU hade tidigare argumenterat att verksamheterna utplånades på kapital som behövdes för att konkurrera med övriga europeiska postoperatörer.⁵

Här gäller det dock att invända att alla strukturella reformer av nationella posttjänster för att bana väg för bolagisering och affärsinriktning måste ske genom samverkansförfarande med berörda fackliga organisationer. Åtgärder som vidtas som skulle innebära att de anställda skulle förlora sin status som statstjänstemän kräver mycket noggranna diskussioner med berörda fackförbund och deras fulla samtycke.

Regeringen i Sri Lanka smidde planer på att omvandla Sri Lanka Post Office till ett statligt bolag med fulla drifts- och kommersiella friheter tillsammans med Världsbanken men diskussionerna fördes redan på inledningsstadiet utan samverkansförfarande med de berörda fackförbunden. Det var bara när man stötte på allvarliga problem som facket kallades in.⁶

Liberalisering

Liberalisering (d.v.s. avskaffande av statliga monopol och införandet av konkurrens) drivs på nationell, regional nivå (främst inom EU) och internationellt, genom Världshandelsorganisationens GATS-förhandlingar (som närmare utreds längre fram i rapporten). Fyra länder (Sverige, Finland, Nya Zeeland och Argentina) har helt avreglerat sina postmarknader.

Inom den Europeiska unionen innebar postdirektivet från 1997 att medlemsstaterna kunde bevara monopol endast på inhemska brev under en viss viktgräns (350 gram) eller prisgräns (fem gånger normalbrevet). Direktivet reviderades år 2002 med följden att alla brev över 100 gram öppnades för konkurrens (eller tre gånger priset på normalbrevet) och med rätt till avvikelser för all utgående gränsöverskridande post om ett land anser sig behöva inkomsterna från denna källa för att upprätthålla allmännyttiga tjänster.

Detta steg mot större liberalisering kommer att åtföljas av ytterligare åtgärder år 2006 då alla brev över 50 gram (eller 2.5 gånger portot på normalbrevet) kommer att vara konkurrensutsatta. Sedan kommer EU att fundera över om nästa steg skall vara full liberalisering från och med år 2009.

De som förespråkar drastiska steg mot full liberalisering argumenterar att marknadskonkurrens leder till prissänkningar och bättre service för konsumenterna. Men inte alla nationella posttjänster är potentiellt lika kommersiellt attraktiva för privata konkurrenter. Med avreglering riskerar man:

- 'att russen plockas ur kakan' eller att man 'skummar grädden av mjölken' – privata operatörer konkurrerar med de nationella postoperatörerna på de mest lönsamma marknaderna (t.ex. företagspost, postgång mellan städer) men inte på de mindre lönsamma delarna (som landsbygdsservice). De privata konkurrenterna pressar för att avskaffa korssubventionering som posten ofta ägnar sig åt.

⁵ Se Andrew Bibby, Post Modern, CWU, 2000

⁶ Se Privatising Post, interimrapport på UNI (APRO) konferens för Post och närliggande tjänster, Hiroshima, okt 2000

Posten i Nya Zeeland avreglerades fullständigt 1998. Det var kopplat till planerna att ta mer betalt för landsbygdsservice men den idén var alltför kontroversiell och planerna slopades.⁷

Ett resultat av full avreglering av den svenska postmarknaden var att den svenska Posten sänkte priset för stora postvolymen till landets nitton största städer. Däremot höjdes portot på 1:a klassbrev med cirka 30%, vilket låg betydligt över inflationsnivån 1997.⁸

- De reglerande myndigheterna kanske enbart fokuserar på att stimulera konkurrensen på bekostnad av andra faktorer (som att garantera långsiktiga investeringar, bevara jobben och villkoren). Det är bland annat den kritik som UNI Telekom riktat mot de reglerande myndigheterna på telekomsidan.
- Dåligt genomtänkta och förhastade liberaliseringsåtgärder kan tvinga nationella postoperatörer att göra omedelbara kostnadsbesparingar, utan hänsyn till den långsiktiga strategin. Det i sin tur kan leda till onödiga arbetsplatsförluster och sämre villkor.

I Frankrike har CGT varnat för den risken: "Med införandet av konkurrens som EU-direktivet föreskriver finns en risk för att de europeiska postoperatörerna kommer att använda sig av social dumpning i stor skala", säger Patrick Bourgeois, som är ordförande på CGTs postavdelning i en intervju nyligen i tidningen Postal Technology International.⁹

- Privata bolag har begränsat ansvar; samhället har inte något sådant skydd när det går snett. Privata postoperatörer kan med andra ord bara dra sig ur en marknad eller slippa undan sitt ansvar genom att gå i konkurs; sedan måste samhället städa upp oredan.

Flera postoperatörer har redan gått i konkurs i Sverige. En operatör brydde sig inte om att plocka ner sina brevlådor och ytterligare ett annat företag var inte i stånd att köpa tillbaka egna frimärken som man sålt till kunderna.¹⁰

I allmänhet har facket inte intagit en dogmatisk ställning mot liberalisering som sådan, men kräver att alla initiativ till en mer avreglerad postmarknad måste vara avvägda och införas stegvis.

Brittiska Communication Workers Union har kritiserat Postcomms (postregleraren) planer som enligt förbundet "skulle öppna upp allt för stora delar av marknaden för konkurrens alldeles för snabbt och vid fel tidpunkt".¹¹

I Tyskland lyckades ver.di år 2002 garantera att postlagen som godkändes av riksdagens underhus Bundestag inte saboterades av höger- och mittenpartierna som har majoritet i överhuset. Som förbundet uttryckte det "risken att tusentals postanställda skulle ha förlorat sina jobb p.g.a. förhastade beslut att avreglera postmarknaden kunde avvärijas. Liberaliseringsåtgärderna ger Deutsche Post AG en sund bas utifrån vilken man kan planera för nödvändiga omstruktureringar för att anpassa sig efter den växande konkurrensen på postmarknaderna och samtidigt ta sitt sociala ansvar både gentemot de anställda och gentemot kunderna".¹²

⁷ Se ILO, Employment, employability and equal opportunities in the postal and telecommunications services, Genève 2002

⁸ Se Canadian Union of Postal Workers (CUPW) : Your Public Post Office: More than Just the Mail, More than Just the Quebec-Windsor corridor, juni 2000

⁹ Forum: A Point on arbitration, Postal Technology International, september 2002

¹⁰Källa: Omega Partners, Granskning av effekterna av vissa aspekter på tillämpningen av postdirektivet 97/67/EC, augusti 2001

¹¹ CWU, Time to rein in the regulator

¹² UNI, Tyskland: Sunt förnuft segrar i postpolicyn, uttalande från 5 juli 2002

Privatisering

Posttjänsterna kan vara lönsamma och investerare är självfallet intresserade av att göra stora vinster. Därför är det inte överraskande att en del människor försöker att koppla avregleringen till privatisering av nationella postoperatörer.

I motsats till telekomsektorn är fortfarande majoriteten av nationella postoperatörer statligt ägda. De enda två exemplen är TPG med bas i Holland och Deutsche Post, som båda delvis privatiserats (se längre fram i rapporten). För närvarande äger den nederländska regeringen runt 35 % av aktierna i TPG och cirka 69 % av aktierna i Deutsche Post ägs av den tyska staten.

Postens bud- och kurirtjänster har utvecklats som en delmarknad vid sidan om det nationella postala nätverket och domineras av privata företag, främst FedEx och UPS. Två övriga företag, TNT och DHL, har köpts upp av TPG and Deutsche Post.

Man bör dock komma ihåg att många nationella postoperatörer som förblir statligt ägda ofta ingår partnerskap med eller anlitar privata bud- och kurirföretag.

2. GATS

Vikten av Världshandelsorganisationens Allmänna tjänstehandelsavtal (GATS) får inte underskattas. Det är på den nya utvecklingsagendan från Doha om att expandera GATS (den så kallade Doha-rundan) som slaget om posttjänsternas internationella framtid kommer att utspelas.

I ett orienteringspapper om Världshandelsorganisationens Allmänna tjänstehandelsavtal år 2000 har UNI redan varnat att "GATS kommer att få allvarliga följder för alla anställda inom alla tjänstesektorer" Ytterligare information från UNI om GATS finns att läsa i UNIs nyligen uppdaterade guide om GATS med frågor och svar. Båda dokumenten finns på en särskild webbplats www.union-network.org/UNISite/News_Info/GATS.html.

Doharundan – om allt går enligt planerna – skall vara avslutad i januari 2005. Förhandlingarna går till ungefär på samma sätt som barn byter frimärken från sina samlingar: det börjar med att en del länder frågar de övriga länderna vilka marknader de skulle vilja öppna för internationell konkurrens under GATS. Därefter följer en period då staterna svarar genom att göra sina erbjudanden så kallade *initial offers* – d.v.s. man säger vilka marknader man är beredd på att öppna för konkurrens. Sen börjar hårda förhandlingar bakom stängda dörrar. Precis som med barnens sätt att byta frimärken finns det inga garantier att processen kommer att leda fram till en för båda parter acceptabel lösning. (Och under hela den här tiden kan vi övriga bara titta på utan att egentligen kunna göra våra röster hörda).

Det gällande GATS-avtalet som stipulerar en rad globala bindande regler täckande den internationella handeln med tjänster trädde i kraft år 1995. Enligt avtalet går Världshandelsorganisationens medlemsstater med på att tillämpa vissa allmänna principer för internationell handel, däribland den så kallade icke-diskrimineringsprincipen om "mest gynnad nation" som betyder att alla handelsparter måste behandlas lika och ha tillgång till inhemska marknaden. Om ett land tillåter konkurrens från utlandet i en sektor får det inte diskriminera mellan tjänsteleverantörer i olika WTO-länder. Enskilda WTO-länder kan välja vilka tjänster de vill öppna för konkurrens.

Posttjänsterna omfattades i början inte nämnvärt av GATS men de är nu uppe på Doharundans dagordning. Förhandlingsståndpunkterna intas av regeringarna, inte enskilda företag, men regeringarnas ställningstaganden påverkas av den privata sektorns lobbyverksamheter. Det finns starka kommersiella påtryckningar från stora privata kurirföretag som vill privatisera posttjänsterna.

UNI oroar sig för att privata intressen kommer att utnyttja GATS-processen inom postsektorn, precis som de gjort på andra sektorer, som en mekanism för att nedrusta publika tjänster. I princip undantas i GATS "tjänster som utförs i samband med myndighetsutövning" när dessa inte erbjuds i kommersiellt syfte eller i konkurrens med privata tjänsteleverantörer. Den lydelsen är tvetydig gällande i vilken utsträckning traditionella posttjänster står utanför GATS eller ej; därför är det kanske säkrast att anta att GATS kan tillämpas.

GATS-avtalets tillämpningsområde beror mycket på det sätt man definierar tjänster. Det gällande klassificeringssystemet skyddar dock tillfälligt de publika posttjänsterna¹³, inom bud- och kurirbranschen däremot insisterar man på att omdefiniera posttjänsterna och budförmedlingen i syfte att utöka GATS täckning. Det är inte överraskande att konstatera att det kravet redan kommit upp i tidigare framställningar från USA och den Europeiska unionen.

¹³Denna punkt förklaras närmare i en mycket värdefull översikt över GATS och effekterna på postsektorn, se Scott Sinclair, *The GATS Implications for Postal Services*, anmärkningar som framlades UPU:s seminarium i Bern 9 april 2002

Privata postföretag försöker använda sig av GATS för att aktivt sätta stopp för korssubventioneringar t.ex. från monopolskyddade inhemska brevet till budförmedling. Delprivatiserade Deutsche Post har gjort en aggressiv entré på den amerikanska budmarknaden genom att nyligen förvärva Airborne med följderna att alla publika postoperatörer blir mer och mer utsatta för liknande angrepp. UPS har redan försökt att utnyttja NAFTA:s frihandelskyldigheter mot Canada Post i ett liknande bråk om korssubventionering. Som Scott Sinclair har sagt "handlar detta inte om en enkel handelsdispyt utan det är ett försök att utnyttja ett handelsavtal för att ändra hela den kanadensiska policyn om allmännyttiga tjänster till att passa privata intressen".¹⁴.

UNI stödjer konceptet med multilaterala handelssystem och tar avstånd från en protektionistisk handelspolitik vilket varken kommer att bidra till ekonomisk tillväxt eller förbättra arbetsvillkoren. Likväl bereder den nuvarande processen under vilken GATS-förhandlingarna drivs stora problem för facket. Först p.g.a. att byteshandeln sker privat. Det är inte bara facket som utestängs utan även övriga representanter för civilsamhället och FN-organ som ILO och UPU. Världshandelsorganisationen har inte accepterat UPU:s anhållan om att få observatörsstatus.

I förhandlingarna om posttjänsterna eftersträvar UNI att tillvarata postoperatörernas intressen med ett samhällsuppdrag och se till att fackets och nationella postoperatörers åsikter tas hänsyn till. Det bästa sättet att uppnå det målet på kort sikt är att stödja Världspostförbundets ansökan om observatörsstatus i Världshandelsorganisationen.
(UNIs orienteringspapper om GATS)

Icke-diskrimineringsprincipen som är en av grundpelarna i GATS, är även den problematisk i det att den kan utnyttjas av vissa företag som bryter mot grundläggande arbetsnormer eller av företag med tveklöst miljömässigt engagemang som hävdar sin rätt att konkurrera direkt med andra företag som är mer miljömedvetna.

De globala fackliga federationerna har antagit ett omfattande uttalande för en reform av Världshandelsorganisationen som kommer att framläggas WTO:s ministerkonferens i september 2003. I uttalandet krävs skydd för arbetstagarnas grundläggande rättigheter mot skrupelfria regeringar eller företag. Vidare krävs att viktiga samhällstjänster skall bibehållas.¹⁵

Under tiden uppmanar UNI sina medlemsförbund att motsätta sig förslag från deras respektive regeringar om åtaganden att släppa in konkurrens på den offentliga sektorn. Om erbjudanden görs måste de kopplas med sociala villkor, t.ex. med skyldighet att respektera ILO:s grundläggande principer och rättigheter på arbetet.

Medlemsförbunden uppmanas att motarbeta alla förslag som regeringarna gör om marknadstillgång för alla allmännyttiga tjänster. Debatten och policybeslut i dessa frågor måste vara en demokratisk och öppen process och får inte föregripas av några förhandlingar eller uppgörelser inom Världshandelsorganisationen.
(brev från Philip Jennings, UNIs generalsekreterare till medlemsförbunden av den 20 nov 2002)

¹⁴ ibid

¹⁵ UNI, Frågor och svar om GATS 6 maj 2003

3. *Samhällsomfattande postservice*

Hur skall vi svara på internationella påtryckningar som utövas mot regeringar eller nationella postoperatörer av GATS-förhandlingarna och mera allmänt från nyliberalt håll för större liberalisering. Ett viktigt försvarsmedel är att framhäva vikten av konceptet med samhällsomfattande postservice.

Posten är inte vilket företag som helst. Posten har ett viktigt samhällsuppdrag. Posttjänsterna är för att använda EU-kommissionens ord "viktiga för den sociala sammanhållningen".¹⁶

Posten kommer dessutom att spela en viktig roll i framtiden i det informationsbaserade samhället. Nu lika mycket som tidigare är postens uppgift att erbjuda posttjänster av hög kvalitet till enhetliga priser för alla i samhället för att bidra till att släta ut orättvisor och regionala skillnader. Posten är även en viktig förutsättning för ekonomisk utveckling.

Samhällsomfattande posttjänster är inte en intern angelägenhet för länderna. Som delegaterna på 1997 års toppmöte om posten uttryckte det, "postförvaltningarnas sociala och ekonomiska viktiga uppdrag är att fortsätta tillhandahålla samhällsomfattande postservice till alla medborgare i alla länder över hela världen."¹⁷ Världspostföreningen själv antog en deklaration om samhällsansvar för samhällsomfattande posttjänster på det universella postkonventet år 1999.

Som vi har sett är konceptet med samhällsomfattande postservice under hot i länder där posttjänsterna redan varit föremål för avreglering. Till och med i länder där det inte skett någon avreglering tvingas postoperatören att stå emot attackerna från privata intressen. Så är fallet med USPS i USA där (som UNI redan omskrivit¹⁸) UPS och övriga bud- och kurirföretag redan gjort rovlystna attacker mot den dominerande postoperatören.

UNI-Europa Post resumerar de grundläggande principerna med samhällsomfattande postservice på följande sätt:

- att tillhandahålla hushållen och företagen med regelbunden, vanligtvis dagligen, postbefordran till enhetliga priser som alla har lika tillgång till
- att tillhandahålla lika tillgång till en hel rad av posttjänster (kassaservice) genom det egna kontorsnätet eller på entreprenad i form av butiker eller andra serviceinrättningar.¹⁹

UNI har vidare hävdad att det bästa sättet att upprätthålla samhällsomfattande postservice är att bevara postens grundläggande uppdrag, "kärnverksamheten", som ett monopolskyddat område²⁰.

Det är naturligtvis möjligt att utveckla andra modeller för att utföra samhällsuppdraget. Flera länder granskar olika mekanismer för att bekosta olönsam public service genom att ägna sig åt statlig subventionering. Det alternativet omfattar flera stadier: först måste man beräkna ersättningsnivån för en allmän postservice (t.ex. kostnaderna för landsbygdsservicen jämfört med i storstäderna) och sedan ersätta privata operatörer som åtar sig att tillhandahålla dessa mera kostsamma tjänster från en statlig fond – eller genom att uppta en skatt från alla postoperatörer.

¹⁶EU-kommissionens förslag till ytterligare liberalisering av postmarknaderna, vanliga frågor och svar, 30 maj 2000

¹⁷ Deklaration på postala toppmötet i Tokyo, 12-13 maj 1997, som citeras i ILOs, rapport om sysselsättning, anställningsbarhet och lika möjligheter inom post och telekom, Genève 2002

¹⁸ Se UNI, Posttjänsterna i USA står emot attacker från tre fronter, 3 maj 2000

¹⁹ UNI, utveckling inom de europeiska posttjänsterna, 18 februari 2000

²⁰ UNIs världsstyrelse, uttalande som antogs 19-20 juli 2000: Samhällsomfattande posttjänster – en grundläggande mänsklig rättighet som hotas av avreglering och liberalisering.

Lösningar av det här slaget måste av olika skäl betraktas med stor försiktighet. Först och främst för att det handlar om en lösning som sätter tyngdpunkten på individuella fördelar snarare än samhällets goda. Det skulle innebära att en tjänst som av alla uppfattas som en samhällsnyttig service ersätts av en rad mekanismer som endast betyder något för specialister. När väl en samhällsnyttig tjänst som alla har lika tillgång till, omdefinieras på detta sätt och klassas som "olönsam" och som kräver att staten injicerar pengar då ökar de politiska påtryckningarna för kommersialisering och nedrustning av public service-uppdraget.

Samtidigt som att man ger ny ammunition till dessa kommersiella intressen som vill se en snabb liberalisering av postmarknaderna blir de existerande nationella postoperatörerna mera utsatta och tvingas arbeta med impopulära åtgärder som massuppsägningar och grova attacker på villkoren. Som vi sett ovan är det inte bara facket som krävt att liberaliseringsprocessen måste ske *gradvis*.

UNI har definierat universella posttjänster som en grundläggande mänsklig rättighet. Vi måste dock komma ihåg att den typ av effektiva posttjänster som ofta tas för givet i utvecklingsländerna inte alltid fungerar i alla delar av världen. Som det påpekas i rapporten *Privatisering av posten*, som sammanställts av UNI-APRO Post:

I i-länderna har i genomsnitt alla invånare tillgång till samhällsomfattande postservice men det är inte fallet med u-länderna där stora delar av befolkningarna inte har tillgång till postservice. Världsbanken uppger att låglöneländerna i genomsnitt endast erbjuder postservice till 66 % av sina invånare. Med en låg telefontäthet i dessa länder betyder det att uppskattningsvis endast 34 % av befolkningarna har tillgång till ett kommunikationsmedel²¹.

Korssubventionering är ett element som numera förekommer på internationell nivå, genom ett avtal med Världspostföreningen om terminalavgifter (dvs. ett avtal om att operatörerna delar på inkomster från gränsöverskridande postgång) varvid postoperatörer från u-länderna ofta drar nytta av inkommande internationell post. Regler om remailing (dvs. begränsningar för företag i land A att använda land B för att återsända post till kunder i land A) för att därmed bidra till att försvara det gällande UPU-arrangemanget. Men dessa multilaterala avtal utmanas nu av kommersiella operatörer som vill in på de lönsamma marknadsdelarna och konkurrera. En annan oroande utveckling är förslaget om att UPU:s regler skall anses strida mot GATSs princip om mest gynnade nation (MFN) och som sådan skulle vara öppen för lagliga åtgärder enligt WTOs procedurer²².

²¹ Privatising Post, interimsrapport som diskuterades på UNI APROs konferens om posttjänsterna och närliggande tjänster i Hiroshima, oktober 2000

²² Se Scott Sinclairs The GATS Implications for Postal Services som framlades UPU:s seminarium i Bern den 9 april 2002

4. Världsbankens och den Internationella Valutafondens roll

Liberalisering och privatisering av postmarknaderna har stått på Världsbankens och den Internationella Valutafondens agenda under större delen av de två senaste decennierna. I Världsbankens årsrapport 1996 *Redirecting Mail: Postal Sector Reform* kritiserades posten för att "vara en av de sista bastionerna". Banken har på senare tid aktivt verkat för att driva igenom sin dagordning genom åtgärder i över ett trettiotal länder i världen med enorma satsningar i exempelvis Algeriet, Honduras, Jordanien och Marocko.

Världsbanken samarbetar med regeringarna för att genomföra omfattande reformer inom postsektorn i syfte att förvandla posten till "moderna, lönsamma och konkurrenskraftiga företag".²³ Tyvärr har denna metod dock pepprats med ideologiska påtryckningar för privatisering (det var mycket riktigt Bankens arbetsgrupp om privatisering av tjänstesektorn som först tog initiativ till reformer på postområdet).²⁴

Världsbankens krav för liberalisering och privatisering av postsektorn kritiserades av UNIs världsstyrelsemöte i juli 2000 och vidare av UNI-Apros rapport som nämndes i det föregående kapitlet. Som det uttrycktes i den rapporten:

Världsbankens reformprogram för postens del omfattar särskilt stora personalrationaliseringar. Baserat på argumentet att postförvaltningarna vanligtvis är "överbemannade" fortsatte banken med att hävda att för att göra posten mer affärsinriktad och exempelvis erbjuda bästa möjliga service till lägsta möjliga pris – krävs stora rationaliseringar bland personalen på alla nivåer inom förvaltningarna.....Pga. faktum att många utvecklingsländer har enormt begränsade sociala skyddsnät som kan sättas in vid arbetslöshet (som Världsbanken inte lyfter ett finger för att motarbeta) skulle liknande förslag om de genomförs, få mycket negativa sociala effekter på alla utvecklingsländer.²⁵

Detta budskap gäller inte enbart postsektorn. I en nyligen utkommen rapport som publicerades av Centret för global utveckling hette det bland annat att "på inledningsstadiet har privatisering i allmänhet lett till sämre distribution av välstånd och inkomster"²⁶ och i en kommentar som tidigare i år publicerades i tidningen *Le Monde* där man betraktat främst privatiseringar i Afrika och menar att fördelarna med privatiseringar i form av ekonomisk effektivitet inte var tydliga och att privatisering ofta ledde till en monopolsituation.²⁷

Världsbanken har på senare tid börjat gå ut med ett ändrat budskap. Dess ordförande James Wolfensohn sade inför en facklig toppdelegation i oktober 2002 att banken 'inte längre dogmatiskt driver privatiseringsfrågan'. Under tiden var man angelägen att uttrycka i en gemensam rapport som publicerades av Världsbanken och UPU med titeln *Postindustrin i Internetåldern* att marknadsliberalisering skall ske genom en stegvis process och vidare poängterades vikten av att försvara samhällsomfattande tjänster.

Denna utstuderade helomvändning från Världsbankens sida välkomnas och är delvis ett bevis för att frivilligorganisationernas och fackets kritik mot banken börjar bli effektiv. Men fackets erfarenheter är dock att en ideologisk förkärlek för privatisering fortfarande finns inom olika delar

²³ Mieux connaître le secteur postal pour attirer plus d'investisseurs, UPU, jan-mars 2003

²⁴ Privatising Post, interimsrapport till UNI-Apros konferens om posten och närliggande tjänster, Hiroshima i oktober 2000

²⁵ *ibid*

²⁶ Center for Global Development, *Winners and Losers*, maj 2002, citeras i FFIs uttalande om globala förbund till vårmöten 2003 i Världsbankens och IMF:s regi

²⁷ Alain Faujas, *Les privatisations coûtent cher à l'Afrique*, *Le Monde*, 1 april 2003, ett sammandrag av privatisering i Afrika finns på UNIs webbsajt, http://www.union-network.org/UNISite/In_Depth/Interna_Relations/World_Bank.html

av Världsbanken enligt ett uttalande som antogs av de globala fackliga organisationerna under våren 2003:

Medlemsförbunden som tillhör globala fackliga federationer rapporterar ofta att de har stora svårigheter med att få träffa Världsbankens medarbetare sysselsatta med privatisering eller omstrukturering av tjänster eller företag där de har sina medlemmar. När de väl lyckats uppnå ett möte är det för att få höra att diskussionerna måste begränsas endast till vissa modaliteter beträffande privatisering; alla beslut om att privatisera eller ej, anses som ogiltiga eller bortom alla gränser.²⁸

Om Världsbanken visar vissa tecken på att vara stadd på reträtt från sin dogmatiska tilltro till privatisering kan dock inte detsamma sägas om den Internationella Valutafonden. Som de globala facken uttryckt det: "För en institution som hävdat att privatisering inte är en "prioritetsfråga" och att privatisering som lånevillkor börjat utfasas ägnar IMF dock fortfarande stor uppmärksamhet åt att förvissa sig om att regeringarna håller privatiseringstempot uppe".

FNs specialorgan Världspostföreningen (UPU) som bildades år 1874 med uppgift att övervaka ett enda globalt "postterritorium" har även blivit indragen i de ideologiska striderna gällande postens framtid. Olika aspekter på UPU-systemet, främst kanske reglerna om terminalavgifter och remailing har utsatts för attacker från olika håll, från bland annat International Express Carriers Conference, som är sammanslutningen för privata kurirföretag som kräver en total reform av UPU. Från annat håll har krav kommit för att UPU skall förvandlas till ett organ som aktivt skall vara pådrivande för postens kommersialisering. På UPU:s postkongress i Bukarest år 2004 kommer säkert dessa argument att framföras. UNI Post kommer att följa utvecklingen och kommer att vara representerad på UPU:s kongress för att hävda sin ståndpunkt. UNI Posts världspostkonferens kommer att utarbeta ett separat dokument gällande relationerna till UPU.

²⁸ FFI, gemensamt uttalande av globala fackliga organisationer under vårmöten 2003 med Världsbanken och IMF

5. Privata konsulter på postområdet

Påtryckningar för att posten endast skall syssla med grunduppdraget - och endast tänka på lönsamhet - riskerar att tillta under inflytande av konsultföretagens tjänster.

Under den senaste tioårsperioden har anlitaandet av konsultföretag för att ge rådgivning åt postoperatörerna ökat dramatiskt. Som Drew Stein, vd på Transend Worldwide (tidigare New Zealand Post International) uttryckte det, "Posten följer bara exemplet från andra allmännyttiga tjänster som el, gas, etc. som varit utsatta för samma påtryckningar för avreglering, bolagisering m.m. och som vänt sig till konsulter för att omstrukturera och omdirigera sina verksamheter".²⁹

De största aktörerna på marknaden för konsultverksamhet kommer främst från två håll. På ena sidan, en del nationella postoperatörer (främst New Zealand Post och Canada Post, men även Deutsche Post och Royal Mail) har utvecklat egna internationella konsultverksamheter. Canada Post, till exempel, har bara för att nämna några, kontrakt i Guatemala, Chile, Brasilien, Libanon och Kina. Stora allmänna konsultföretag har även trängt in på marknaden; bland annat Accenture och PricewaterhouseCoopers. Den amerikanska förvaltnings- och ledningsfirman Arthur D Little rapporterar att mellan 100 -150 av den totala personalstyrkan på 3 000 arbetar med postfrågor.³⁰

Det är på modet att anlita konsultföretag. Transend's Drew Stein, till exempel talar om en "rekordartad tillväxt" på konsultmarknaden under nästa femårsperiod. Vd:n för Deutsche Posts konsultgren har även ordat något om den höga tillväxtpotentialen för detta verksamhetsområde³¹.

Det är ju inget fel i sig att postoperatörer anlitar konsulter för det kan vara ett berättigat sätt att skaffa sig expertis och goda råd. Vad som däremot kan vara problematiskt är när konsulterna, med sin privata sektor-mentalitet kopplat med inspiration från Världsbankens eller IMF:s nyliberala principer driver nationella postoperatörer att utvecklas i en riktning som kanske de inte själva skulle ha valt.

Utvecklingsländerna är särskilt utsatta för konsultföretagens framryckningar. Exemplet med posten i Sydafrika och New Zealand Post International/Transend New Zealand Post är särskilt målande och ett som vi kan dra lärdomar av. Den uppgörelsen som av New Zealand Post beskrivs som "världens största internationella uppgörelse på postområdet" var omstridd redan för första början efter det blev bekant att det feta konsultarvodet på 125,827 \$ i månaden som förhandlats fram av NZ Post var sex gånger större än det belopp som betalades till landets president Thabo Mbeki³². NZ Post anlitas med uppgift att reformera den sydafrikanska posten och garantera att det förlustdrabbade företaget snabbt skulle göra resultatförbättringar. I verkligheten steg dock förlusterna från 271 miljoner R till över 800 m. Maanda Manyatshe, vd:n för South African Post Office, har bekräftat att minst 25 av 31 projekt som konsulten initierat var förlustinvesteringar. Som en branschanalytiker uttryckte det "Alla löften som Transend gjorde med sitt ledningsprojekt skulle enligt Manyatshe, aldrig ha, och var aldrig avsedda att råda bot mot postens vidare sociala och ekonomiska problem som hindrade posten från att bli en kommersiellt lönsamt storföretag³³." Transends konsultverksamheter i samarbete med SAPO avslutades därefter tvärt.

De största konsultföretagen ser dock sin roll på postområdet som avsevärt mer omfattande än bara som externa konsulter som ger strategiska råd till företagsledningar. Trenden är att

²⁹ Forum: consultancy, Postal Technology International, mars 2001

³⁰ The Growing Concern of Consultants, Postal Technology International, mars 2001

³¹ Forum: consultancy, Postal Technology International, mars 2001

³² UNI, Förändringar på postområdet –multinationella företag, ny teknik och nya trender, 3 maj 2000

³³ Marie Turrell, Cloudburst, Postal Technology International, december 2001

konsulterna mer och mer direkt involveras i företagets affärer, genom till exempel att tillhandahålla outsourcing. Chris Brennan, chef på Accentures globala postverksamheter har gjort en del slående anmärkningar som tyder på det:

Vår roll inom den industri som vi betjänar har förändrats. Vår avsikt är att övergå från traditionell konsultverksamhet till att bli en integrerad del av industrin. Genom fusioner och aktieförvärv i över 180 företag till dags dato, har vi byggt ut ett omfattande nätverk av närliggande affärsverksamheter för att kunna betjäna våra kunder bättre och erbjuda dem ett fullt sortiment av konsultverksamheter och outsourcingverksamheter. Vi tror att det finns stor tillväxtpotential för olika typer av innovativa arrangemang med våra postkunder...³⁴

³⁴ Forum: consultancy, Postal Technology International, mars 2001

6. Globalisering och tillväxten av multinationella postoperatörer

När Kommunikationsinternationalens postsektor sammanträdde 1999, kort före UNIs bildande, diskuterades en rapport med titeln *Multinationella företag på postområdet*.

Fyra år har gått sedan dess och branschen har kontinuerligt utvecklats. Vad som då närmast liknade globala postföretag på fosterstadiet har nu utvecklats till en aktiv förvärvs- och alliansprocess av företag. Vi befinner oss bara i början av processen men vi kan redan nu se hur ett antal stora operatörer positionerar sig och förbereder sig för framtiden.

En strategi går ut på att nationella postoperatörer förvandlar sig till stora "globala distributionsfirmor" som själva kan erbjuda helhetslösningar för postbefordran, distribution och logistikverksamhet till sina kunder. Två europeiska postkoncerner, Deutsche Post och holländska TPG har följt den kursen vilket är ett belägg för att denna process väl har startat.

Deutsche Post (som har lagt till 'World Net' till sitt namn för att demonstrera sin globala identitet) har den naturliga fördelen av att betjäna Europas största hemmamarknad men avser i framtiden att expandera väl utöver landets gränser. VD:n Klaus Zumwinkel betecknar internationaliseringen som en av företagets grundpelare³⁵, och under Zumwinkels ledning har företagets shoppinggrunda kostat 5 miljarder \$. Det mest uppseendeväckande förvärvet var DHL Worldwide Express, det största amerikanska kurirföretaget som Deutsche Post inledningsvis förvärvade tillsammans med Lufthansa men som nu är ett helägt dotterbolag. DHL är bara ett av en lång lista av företag som man förvärvat; GlobalMail, Airborne, YellowStone, Danzas och Securicor, bara för att nämna några. Deutsche Posts framryckningar har kritiserats och UPS har anklagat företaget för att bekosta sina internationella verksamheter genom att ägna sig på korssubventionering från monopolverksamheten i Tyskland. Förvärvet av Airborne Inc i år som kostade 1.05 miljarder \$ har även mött amerikanskt motstånd.

TPG med bas i Holland har expanderat aggressivt. Företaget arbetar under två varumärken; Royal PTT Post, som bedriver inhemska posttjänster i Nederländerna och TNT, kurirföretaget som TPGs företrädare för post- och tele köpte år 1996. TPG har med framgång diversifierat sina verksamheter och övergått från att vara starkt beroende av en relativt liten hemmamarknad och har nu ca. 150,000 anställda i 62 länder. TPG delar upp sina verksamhetsområden på tre enheter: post, express och logistik.

TPGs f.d. vd Ad Scheepbouwer har förutspått att den europeiska postmarknaden kommer att baseras runt allianser som består av de fyra största aktörerna: Deutsche Post och TPG, samt franska La Poste och brittiska Royal Mail. "Det är förmodligen de enda allianserna som kommer att kunna rida på vågen och hävda sig i den nya ekonomin³⁶. Emedan både La Poste och Royal Mail valt att hålla lägre profil i sina angrepp har dock båda gjort förvärv och ingått allianser för att skaffa sig global täckning. TPG och Royal Mail, lanserade tillsammans med Singapore Post, under våren ett stor gränsöverskridande postföretag som inledde sina verksamheter i mitten av 2001.

USPS som är världens största postoperatör håller för närvarande på att granskas av en presidentkommission vilket av många ses som ett försök att avancera agendan för privatiseringar. I den omstruktureringsplan som USPS framlade inför kongressen i fjol, tog man bestämt avstånd från privatiseringar och den modell som tillämpades före 1970-talet som byggde på tunga statliga subventioner. Istället argumenterar man för att företaget skall få verka som ett statligt aktiebolag. USPS generaldirektör John Potter hävdar att posten därmed skulle få bättre

³⁵ Deutsche Post pressmeddelande, 19 april 1999

³⁶ Ad Scheepbouwer, Rearrange the scenery or build an entirely new theatre? tal den 18 maj 2000

konkurrensmöjligheter och kunna arbeta med mera flexibla ledningsverktyg men samtidigt bevara sin publika karaktär³⁷.

[sagt om presidentkommissionen:]

Jag tror att det är ett politiskt utspel och att den bakomliggande meningen är att privatisera posttjänsterna. Det är Bush-administrationens mål i slutändan. Jag tror inte att den kommer att lyckas med det nu men det ger de konservativa ett tillfälle som de länge väntat på att få privatisera posten. Jag tror att presidentkommissionen bara är en mask bakom vilken man försöker dölja ansträngningarna att ändra på själva naturen av publika tjänster.

(William Burrus, American Postal Workers Union)³⁸

USPS har som det nämns ovan utsatts för starka angrepp från privata kurirföretag, särskilt UPS. Tillväxten på express- och kurirmarknaden skedde främst under 1990-talet med UPS, FedEx, DHL och TNT som de största aktörerna (de två sistnämnda förvärvades som bekant av Deutsche Post och TPG). UPS och FedEx, som är USA-baserade har verksamheter i över 200 länder. Branschanalytiker menar att båda företagen kommer att spela en viktig roll i framtiden som globala postoperatörer. FedEx visade stor framförhållning när man tillkännagav bildandet av en strategisk allians med franska La Poste år 2000.

Övriga potentiellt viktiga aktörer på den globala postmarknaden är den japanska posten som nyligen bolagiserats. Canada Post är aktiv på den internationella marknaden för konsultverksamheter som det nämnts ovan och har dessutom tagit ett bekvämt försprång när det gäller elektroniska tjänster och helhetslösningar för distribution.

De fackliga organisationerna på postområdet måste granska olika sätt att svara på den allt större internationaliseringen av postindustrin, en process som kommer att sträcka sig utöver nationella gränser och stärka de internationella strukturerna. Arbetet har redan startat. I Europa till exempel, är UNI-Europa Post en erkänd arbetsmarknadspart tillsammans med arbetsgivarorganisationen PostEurop i EUs sociala branschdialog. Kommittén har bland annat diskuterat frågor som yrkesutbildning och lika möjligheter och har även arbetat med EU-utvidgningen och konsekvenserna därav.

Kommittén för social dialog spelade en viktig roll och kunde påverka beslut gällande EUs postdirektiv som antogs 1997 och 2002. Samarbetet med PostEurop och CERP (Europeiska kommittén för reglering av postverksamhet) har varit mycket givande och UNI-Europa Post har kunnat påverka den europeiska postpolitiken och i viss mån branschutvecklingen. Båda sammanslutningarna omfattar Europas samtliga 43 länder.

Det är viktigt att fortsätta arbetet med att tillsätta starka europeiska företagsnämnder, så kallade EWC inom de största gränsöverskridande postoperatörerna, som TPG och Deutsche Post World Net. Ett EWC finns redan på TPG. Det tyska förbundet ver.di har tagit ledningen och bildat ett Deutsche Post World Net Forum (EWC) som består av arbetstagarrepresentanter från alla europeiska länder där koncernen har verksamheter. Ett särskilt förhandlingsorgan som leds av ver.di har tillsatts med representanter från alla fackförbund och arbetstagarrepresentanter från dotterbolagen inom EU och EFTA-länderna samt från UNI-Post och ETF. Inom det organet har man under två års tid nu diskuterat med DPWNs centrala ledning om ett koncernrådsavtal. På senare tid har förhandlingarna gått framåt och man förväntar att avtalet kommer att undertecknas i juli/augusti 2003. Precis som inom UNIs övriga sektorer, eftersträvar man även inom postområdet att få till stånd globala koncernråd.

³⁷ Dialog med John E Potter, UPU. april-juni 2002

³⁸ Federal Times, William Burrus, stödjer postanställda i tider av stor turbulens, 12 maj 2003, <http://federaltimes.com>

- UNIs sektorer och deltagarna i UNIs multinationella allianser bör öka sina ansträngningar för att utsträcka koncernrådskonceptet till det globala planet särskilt genom att hämta inspiration från erfarenheterna med europeiska företagsråd och för att omfatta dotterbolag och övriga företag som kontrolleras av berört multinationellt företag.
- UNI bör ta fram resursmaterial som medlemsförbund kan använda för att bilda regionala och globala koncernråd.
- UNI bör där som lämpligt utnyttja UNI-Europas överenskomna politik för europeiska koncernråd som grund för att förstärka fackföreningarnas roll i europeiska koncernråd och förbättra EUs direktiv om företagsnämnder.
- UNI bör ge ut en lista över koncernråd och globala avtal.

(utdrag från en resolution om "nätverkssolidaritet: multinationella företag och arbetstagarernas kapital", som godkändes på UNIs världskongress i Berlin 2001)

Det mest betydande globala postala koncernrådet som håller på att bildas är en ny struktur inom Världspostföreningen, UPU. Det organet skall heta UPU:s rådgivande kommitté som är tänkt skall bli UPU:s tredje viktigaste organ vid sidan om förvaltningsrådet (CA) och driftsrådet (POC). Den rådgivande kommittén skall enligt förslaget bestå av ledamöter från CA och POC och övriga intressenter inom postområdet, inklusive privata postoperatörer och UNI Post. Detta kommer att bli ett forum där UNI Post i princip kan träffa alla 189 nationella postoperatörer och de reglerande myndigheterna inom postområdet.

UNI Post förväntas bli upptagen som medlem i UPU om (eller snarare när) UPU:s kongress år 2004 väl beslutar om organisationens nya struktur. Som det nämns tidigare i rapporten kommer ett separat dokument om detta att framläggas UNI Posts världskonferens.

Ett annat viktigt mål för UNI Post är att uppmuntra postoperatörerna att förhandla fram globala ramavtal för grundläggande fackliga rättigheter för alla arbetstagare i alla delar av världen där företagen bedriver verksamheter. Flera ramavtal har nyligen förhandlats fram mellan UNI och multinationella företag inom andra sektorer, däribland inom telekom där avtalet med spanskbaserade Telefónica är ett framstående exempel.

Globaliseringen...ger upphov till oro över företagens sociala ansvar och bristen på kontroll och insyn p.g.a. att vissa multinationella företag visar lite intresse av att ta socialt ansvar eller ingå sociala partnerskap. UNI stödjer därför initiativ som strävar efter att uppmuntra företagen att anta en affäretik. En viktig referens är ILOs trepartsdeklaration om principer för multinationella företag och social policy som godkänts av regeringarna, arbetsgivarna och arbetstagarrepresentanterna. I den senaste reviderade versionen kräver deklarationen att de multinationella företagen, regeringarna och arbetsmarknadsparterna skall följa ILOs exempel och främja värdigt arbete genom att respektera ILOs deklaration om grundläggande rättigheter i arbetet.

(UNIs bidrag till FNs Världstoppmöte om informationssamhället)

Den alltför snabbt växande sammansmältningen mellan traditionella postoperatörer och express- och kurirföretagen kräver dessutom närmare samarbete med transportförbunden. UPS-anställda till exempel, tenderar att representeras av transportförbunden som i sin tur tillhör Internationella Transportfederationen. UNI Posts avtal från 2001 som säger att organisationen skall samarbeta med den Europeiska Transportfederationen kom därför mycket lägligt. Beslut om närmare samarbete och gemensamma aktioner fattades av ITFs representanter och John Pedersen, sektorchef för UNI Post på ITFs årsmöte för vägtransportavdelningen i London den 7 maj 2003.

7. Posttjänsterna i informationssamhället

I vilken utsträckning utgör den snabba utvecklingen av elektroniska kommunikationsmedel ett hot mot postoperatörerna? Vid första anblicken skulle en industri som främst handlat om att förflytta brev eller gods från en fysisk plats till en annan ha mycket att oroa sig för i takt med att nya snabba elektroniska kommunikationer utvecklas som fungerar utan att man behöver tänka på avstånd eller internationella barriärer.

Frågan om i vilken utsträckning de traditionella posttjänsterna kommer att hotas av "elektroniska lösningar" är fortfarande öppen för debatt. OECD rapporterar att den amerikanska posten förlorat ca. 35 % av sin marknad för företagspost (business-to-business) i förmån för e-post, telekonferens och fax.³⁹ En senare mera omfattande europeisk rapport var mindre tvärsäker. I den föreslogs att elektroniska lösningar i viss mån har lett till sakta avtagande volymer och till och med en minskning av vissa typer av försändelser, men konstaterar ingen radikal minskning av den europaomfattande brevvolymen⁴⁰.

Många övriga organisationer hävdar att e-handel och elektroniska kommunikationer erbjuder nya möjligheter men samtidigt utgör ett hot för postoperatörerna. Enligt UPU "kan posten genom att kombinera sina traditionella fördelar som marknadsledare med rikstäckande nät, flexibilitet och elektroniska kommunikationsmedel utveckla en hel rad nya produkter och tjänster.... En del applikationer som elektronisk fakturering, betalningar, TTP (certifiering av nycklar i elektroniska ID kort), elektroniska frimärken, katalogverksamhet och säker e-post finns redan ⁴¹".

Canada Post, till exempel undertecknade ett avtal om partnerskap med IBM Canada gällande forskning och för att utvärdera e-handels potentiella utveckling redan år 1996 och har sedan dess utvecklat en egen innovationsrik tjänst Electronic Post Office (EPO). Genom den kan företagskunder skicka ut massfakturer till sina kunder elektroniskt via Canada Post, som antingen skickas per e-post eller individuellt till EPO-abonnenter eller skrivs ut och postas traditionellt till kunden. Canada Post har vidare tillsammans med USPS och La Poste, utvecklat en tjänst för kryptering som heter PosteCS, och eParcel för kunder som beställer varor via Internet⁴².

I Singapore, beskriver SingPost sin virtuella posttjänst (vPost) som "den elektroniska brevbäraren", kapabel att erbjuda privatpersoner och företagskunder allt från fakturering och betalningsservice, till e-shopping, e-banking och e-handel ⁴³. Japan Post har utvecklat en e-handelstjänst, med hjälp av terminaler som installerats på alla större postkontor.

Liknande initiativ har tagits lite överallt i världen av postoperatörer som experimenterar och utforskar möjligheter med e-post. Som Världsbanken har sagt, postoperatörerna tillhandahåller en ovärderlig bro över den digitala klyftan genom att säkra en koppling mellan den gamla och den nya ekonomin⁴⁴.

Fackförbunden välkomnar självfallet denna utveckling om det har positiva följder för sysselsättningen och tillväxten inom postområdet. Men det finns många olösta problem kopplat till rätten till skydd för den personliga integriteten och säkerhet.

³⁹ OECD, Promoting competition in the postal sector, 1999

⁴⁰ PLS Ramboll, Employment trends in the EU Postal sector, slutgiltig version, oktober 2002

⁴¹ Thomas E Leavey, generaldirektör, internationella avdelningen på UPU, i Världsbanken/UPUs, The Postal Industry in an Internet Age, Case Studies in Postal Reform, 2:a upplagan, juni 2002

⁴² Se Canadian Union of Postal Workers (CUPW) Your Public Post Office: More than Just the Mail, More than Just the Quebec-Windsor corridor, juni 2000

⁴³ www.vpost.com.sg

⁴⁴ Världsbanken GICT (Avdelningen för global informations- och kommunikationsteknik), <http://info.worldbank.org/ict/policyPostalService.html>

Våra kommunikationssystem i framtiden är helt enkelt alltför viktiga för att överlåta dem åt företag som sätter profitintresset före vår rätt till information och skydd för personlig integritet. Böter kan kanske ge visst skydd men det utgör inget effektivt skydd mot stora företag och är absolut ingen garanti för människor som vill försäkra sig om att den grundläggande rätten till personlig integritet och privatliv respekteras.⁴⁵
(Canadian Union of Postal Workers)

Det här är en fråga som UNI går in på i sitt bidrag till FNs världstoppmöte om informationssamhället:

Det finns ett brådskande behov att på internationell nivå utveckla miniminormer för kontrollen av hantering och användning av personliga uppgifter i elektronisk form. En garanti vore att säkerställa att personliga uppgifter på Internet som lagras i ett visst syfte inte får användas i något annat icke-relaterat syfte, eller utelämnas utan individens samtycke. Det måste finnas en mekanism för att enskilda individer skall kunna ta reda på vilka personliga uppgifter som finns lagrade, och personen i fråga måste kunna gå in och rätta eventuella oegentligheter.

Postoperatörernas intresse för e-baserade tjänster måste kopplas till den vidare branschutvecklingen. Som det nämns ovan har vi på senare tid bevittnat en sammansmältning mellan traditionella postoperatörer (inklusive renodlade brev- och pakettjänster) och express- och kurirföretag. Operatörerna har försökt att utveckla logistikverksamheter, ett affärsområde som blivit viktigare och viktigare i takt med utvecklingen av just-in-time produktion. Som det nämns tidigare har TPG delat upp sina verksamheter på tre enheter; brev, kurir och logistik. TPGs strategi går ut på att försöka utveckla produktsortimentet i båda ändarna av distributions- och utbärningsprocessen för att erbjuda mera lönsamma tjänster och informationsbaserade mervärdestjänster. Det gör att värdet av fysisk hantering av gods minskar jämfört med värdet av virtuella tjänster – eller som TPGs f.d. ordförande beskrev det ”vi måste vara lika mycket en IT-fabrik som en speditorsfirma”⁴⁶. Specialiserade logistikföretag kommer att stå på TPGs, Deutsche Posts och alla övriga stora operatörers shoppinglista under de kommande åren.

Och vad kommer då att hända med de övriga traditionella aspekterna på postala verksamheter? Postens kontorsnät erbjuder värdefulla tjänster för samhället och medborgarna och är lika viktigt för den sociala sammanhållningen som för att ta ansvaret för rikstäckande brev- och kassaservice. Tyvärr har många postkontor i många länder lagts ner som kostnadsbesparande åtgärd. I USA till exempel avvecklades närmare en fjärdedel av kontorsnätet mellan 1994 och 1998.

UPUs globala statistik visar en stadig minskning av det totala antalet permanenta postkontor under 1990-talet; totalt sjönk antalet från 686,000 till 660,000 mellan 1990 och 2001. För i-ländernas del var minskningen större, från 201,000 till 185,000⁴⁷. Men bilden är tvetydig och flera länder har vidtagit åtgärder för att se till att kontorsnätet på landsbygden eller socialt missgynnade stadsområden skall bevaras. Det finns möjligheter att utnyttja kontorsnätet för många saker, till exempel för att förbättra tillgången till Internet och e-handel. Ett intressant exempel som citeras av Världsbanken och UPU är Costa Rica, där posten Correos de Costa Rica installerat datorkiosker på många kontor.⁴⁸

⁴⁵ Canadian Union of Postal Workers (CUPW), Your Public Post Office: More than Just the Mail, More than Just the Quebec-Windsor corridor, juni 2000

⁴⁶ Financial Times (IT-delen), Dutch-based company knows about volume, 6 september 2000

⁴⁷ UPU, Posten år 2001

⁴⁸ Världsbanken/UPU, The Postal Industry in an Internet Age, Case Studies in Postal Reform, 2:a upplagan, juni 2002

Postens kontorsnät erbjuder vidare möjligheter att utveckla postens finansiella tjänster. Trots att postens bank- och sparbankstjänster allmänt fått mindre uppmärksamhet än andra delar av postens verksamheter av de som kräver ytterligare liberalisering, är det alljämt viktigt att slå vakt om rikstäckande kassaservice.

Det är hög tid att vi faller tillbaka på vår traditionella bana. Tiden är mogen för att ge nytt liv åt postens finansiella tjänster.

(rapport från UNI-Apro Posts underkommitté för postens finansiella tjänster, oktober 2000)

I en tid då man talar om social bankverksamhet och tillgång till mikrokrediter både i i- och i u-länderna, bör möjligheterna att utnyttja postens kontorsnät närmare utvärnas. Och för detta ändamål bör postförbunden samarbeta med systerförbunden inom bank- och försäkringssektorn; för UNIs del innebär det nära förbindelser mellan postsektorn och finanssektorn.

8. Effekterna av förändringarna inom postsektorn på sysselsättningen och villkoren

Väl över fem miljoner människor är beroende av posttjänsterna för att tjäna sitt levebröd. Enligt UPU, hade posten 5.2 miljoner anställda totalt i hela världen år 2001, varav 2.6 m i i-länderna och 2.6 m i u-länderna. Antalet har sjunkit sedan 1990, då motsvarande siffror var 2.7 m och 3.4 m.

Under alla omständigheter måste man tolka dessa siffror med viss försiktighet för i andra granskningar citeras helt andra siffror. Först måste man göra en skillnad mellan anställda i nationella postoperatörer och de som arbetar inom postbranschen som helhet. Det är vidare viktigt att avgöra om statistiken hänvisar till antalet sysselsatta eller antalet årsanställda.

ILO, rapporterade i sin rapport om post och tele år 2002, att personalnedskärningarna inom *publika postoperatörer* i i-länderna hade varit stor men att "sysselsättningsnivån inom posttjänsterna i andra länder hade varit stabil under senare år och verkade inte ha berörts av några dramatiska effekter av förändringarna.⁴⁹ Sysselsättningskapandet inom kommersiella postsektorn har i viss utsträckning utjämnat bilden i i-länderna. ILO rapporterar en blygsammare höjning mellan 1990 och 1999 i USA och Japan till exempel.

EU-kommissionen har genomfört flera mycket detaljerade sysselsättningsgranskningar inom postområdet som del av kommissionens planer på att liberalisera postsektorn inom EU. Den sista granskningen som genomfördes av konsulten PLS Ramboll, lade fram sin rapport i oktober 2002⁵⁰. Tyvärr är innehållet och slutledningarna i Ramboll-granskningen mindre användbara än som hoppats. Både UNI-Europa Post och PostEurop har kritiserat den metod som använts och uppgifterna och slutsatserna som dragits. I ett gemensamt uttalande som antogs av EUs kommitté för social dialog inom postsektorn (UNI-Europa Post och PostEurop) på ett plenarmöte i juli 2003, heter det att arbetsmarknadens parter inte kan, eller vill ta något ansvar för resultatet av granskningen eftersom kommittén för den sociala dialogen trots att den begärt aldrig erbjöds tillfälle att engagera sig i processen med att samla in data. Vidare heter det i uttalandet att efter noggrann genomgång av rapporten kan inte arbetsmarknadsparterna acceptera att den används som bas för vidare diskussioner gällande sysselsättningsfrågorna inom posten i EU-länderna pga. att rapporten inte är tillförlitlig när det gäller olika uppgifter och slutledningar som härleds.

Som gensvar till denna invändning bör det nämnas att Ramboll hävdar att antalet årsanställda (heltidstjänster) inom nationella postoperatörer med samhällsansvar inom EU varit i det närmaste stabilt mellan 1995 och 2000 emedan den totala sysselsättningen inom sektorn (inklusive övriga postföretag) steg med närmare 5 % under samma period, från 1.64 m till 1.72 m. Vidare förespås att sysselsättningsnivån fram till och med 2005 knappt kommer att ändras; men detta påstående döljer en markant minskning på 9 % av jobben hos nationella postoperatörer som uppvägs av en stor sysselsättningshöjning inom andra postala företag. Ramboll-granskningen ser även på den "indirekta sysselsättningen" inom posten i EU och blandar ihop reglerande myndigheter, postorderföretag, företag som sysslar med direktreklam och underleverantörer som levererar papper och tryckfärg till branschen. Här påstås sysselsättningsuppgången (årsanställda) att ligga runt 4 % mellan 1995 och 2000 och en markant ökning förutspås för 2005.

Det är riktigt att påstå att postsektorn, i huvudsak pga. att det är en mycket arbetskraftsintensiv sektor, har drabbats i mindre utsträckning än telekomsektorn av liberaliseringsåtgärder. Men det har även förekommit stora jobbförluster hos de största postoperatörerna som exempelvis USPS,

⁴⁹ ILO, Employment, employability and equal opportunities in the postal and telecommunications services, Genève 2002

⁵⁰ PLS Ramboll, Employment trends in the EU Postal sector, slutgiltig rapport oktober 2002

där 30 000 jobb gick förlorade mellan 2001 och 2002. Samtidigt skapas nya jobb inom den privata sektorn som delvis uppväger nedgången hos de publika operatörerna men detta är i viss mån en provokation för facket för deras medlemmar arbetar i huvudsak hos de sistnämnda. Satsningar på organisering och medlemsrekrytering inom nya postföretag (och nya initiativ inom gamla men dåligt organiserade kurirföretag som FedEx) är därför en viktig prioritet för fackförbunden i framtiden.

Förändringarna som sker inom postsektorn inverkar självfallet på anställningsvillkoren. En viktig effekt av bolagiseringar av statliga postverk i många länder är att antalet postanställda med status som statstjänstemän har minskat. Enligt PLS Ramboll-granskningen sjönk antalet anställda med status som statstjänstemän inom franska La Poste från 87.8 % år 1995 till 75.8% år 2000; i Tyskland sjönk antalet från 47.7 % till 41.6 %; i Danmark från 64 % till 51 %; men underligt nog rapporteras i PLS Rambolls undersökning att antalet statstjänstemän i den svenska posten faktiskt ökade från 8.7 % till 14.5% under samma period⁵¹. I Belgien, Irland, Nederländerna och Storbritannien har inga anställda status som statstjänstemän.⁵²

Därför är det farligt att generalisera. Men alla försök att ändra på postanställdas status (även hos uppstickare) måste vara föremål för arbetsmarknadsdialog och fackförbunden måste värna om att anställda som förlorar status som statstjänstemän inte blir lidande i fråga om pensioner t.ex. En positiv effekt av att somliga bytt status och inte längre är statstjänstemän är dock att de har rätt att vidta stridsåtgärder.

I Italien behandlas övergången från statlig till privat anställning i det nya kollektivavtalet som undertecknades efter två års förhandlingar 2001. Vidare omfattar avtalet nya förhandlingsstrukturer, flexibla arbetstidsarrangemang, lönehöjningar som följer produktiviteten och ett system med försäkringspension.

En talesman för det italienska förbundet SLP-CISL kommenterade avtalet med följande "avtalet tillmötesgår de anställdas krav utan att sätta en käpp i hjulet för företagets omstrukturering". För SLC-CGILs del hette det, "Det krävdes nya regler för att skydda de anställda i deras nya roll på detta stadium av förändringsprocessen".

(Källa: Europeiska observatoriet för arbetsmarknadsförhållanden⁵³)

Liberaliseringsåtgärder och större affärsinriktning för postens del associeras med påtryckningar för mer flexibel arbetsorganisation. Under vissa omständigheter upplevs dessa som positiva av en del arbetstagare –exempelvis för att man lättare kan förena yrkesliv med familjeansvar. Men alltför ofta påtvingas större flexibilitet för att möta marknadens behov.

Ett exempel som citeras i PLS Ramboll-rapporten kommer från Finland (där postmarknaden som bekant är helt avreglerad):

Enligt förbunden finns det en tydlig trend att Posti anställer fler temporärt anställda och studenter. Från arbetsgivarens sida har det flera fördelar. Posti kan därmed utnyttja en mycket flexibel arbetsorganisation (så kallad behovsanställning)...

Det flexibla arbetstidsarrangemanget som nyligen infördes är ytterligare ett exempel på Postis starka förhandlingsposition. Avtalet säger att arbetsdagen kan variera mellan 6 och 10 timmar. Under en period på 12 veckor får inte den genomsnittliga arbetstiden överskridas....Enligt ett förbund som är mycket missnöjt med avtalet, verkar flexibiliteten bara i en riktning och betyder att Posti kan tvinga deltidsanställda

⁵¹ PLS Ramboll, Employment trends in the EU Postal sector, slutgiltig version, oktober 2002

⁵² ILO, Employment, employability and equal opportunities in the postal and telecommunications services, Genève 2002

⁵³ www.eiro.eurofound.ie/print/2001/02/inbrief/IT0102174N.html

att arbeta längre och arbeta heltid på vissa dagar.....Denna typ av flexibilitet skapar problem för deltidsanställda som har mer än ett jobb eller barn att hämta⁵⁴.

Fackförbunden måste säkerställa att ledningens förslag för mer flexibla arbetstidsarrangemang utformas på ett sätt som medför fördelar för både de anställda och företaget.

Det krävs vidare att fackförbunden noga bevakar postoperatörer som arbetar med outsourcing, inklusive arbete som övertas av anställda som etablerat sig som egenföretagare. Privata postoperatörer och kurirföretag arbetar med hundratals små företag varav många är egenföretagare. Även en del större operatörer använder sig av denna typ av underleverantörer. FedEx US Home Delivery som lanserades år 2000 använder sig av hundratals "egna operatörer" som ställer sina egna fordon till förfogande och får ersättning endast för volymen av gods som de transporterar. UNI påpekade att "liknande arrangemang används för att förhindra facklig organisering och är en billig lösning jämfört med UPS och kanske till och med USPS"⁵⁵. Agenterna tar stora risker och måste själva ordna med sjukförsäkring eller semesterersättning utan inflytande över arbetsvolymen.

I denna tid av snabba förändringar är det särskilt viktigt att anställda som jobbar inom postsektorn har bra utbildning och tillgång till kompetensutveckling för att möta nya behov. Vikten med anställningsbarhet inom postområdet betonades av ILOs trepartsmöte om post och tele som hölls i Genève i fjol. I bakgrundsrapporten som ILO utarbetat för det mötet kunde man bland annat läsa "Yrkesutbildning är viktigt för anställningsbarheten inom posttjänsterna – och bör vara en integral del av personalpolitiken och företagets tillväxtstrategier."⁵⁶.

Detta budskap underbyggs av granskningen som genomfördes av PLS Ramboll i Europa där det mycket oroande fastställs att publika postoperatörer avsätter mindre och mindre av sin budget för yrkesutbildning sedan mitten av 1990-talet. Ramboll betonade att europeiska postoperatörer måste investera mera strategiskt på yrkesutbildning av personalen för att kunna hävda sig i konkurrensen. Både anställda på lägre befattningar och chefskategorierna måste ha tillgång till yrkesutbildning. "Det ligger i postoperatörernas egna intressen att stödja projekt med livslångt lärande och ge de anställda möjlighet att skaffa sig nya färdigheter för att kunna anpassa sig efter behovet av större flexibilitet i arbetet för att möta kundernas behov," sammanfattar Ramboll ⁵⁷.

Fackförbunden är väl placerade för att driva frågan om anställningsbarhet och yrkesutbildning med arbetsgivarna inom ramen av den sociala dialogen. Som ILO har uttryckt det, "Arbetsmarknadsparterna bör stärka den sociala dialogen om yrkesutbildning, dela ansvaret för att formulera en utbildnings- och yrkesutbildningspolitik och engagera sig i partnerskap med varandra eller med regeringarna för att investera i och planera och genomföra utbildningsprojekt.⁵⁸". I detta samband kan påpekas att UNI-Europa Post redan har engagerat sig i den sociala dialogen med PostEurop gällande yrkesutbildningsfrågor på postområdet.

ILOs bakgrundsrapport till trepartsmötet 2002 behandlade lika möjligheter inom postsektorn. I rapporten hette det att "könssegregationen är tydlig inom posten – internationella jämförelser

⁵⁴ PLS Ramboll, Employment trends in the EU Postal sector, slutgiltig version oktober 2002

⁵⁵ UNI, Marknadskrig: Hur postens rivaler armbågar sig fram för att positionera sig på marknaderna i USA, 3 maj 2000

⁵⁶ ILO, Employment, employability and equal opportunities in the postal and telecommunications services, Geneva 2002

⁵⁷ PLS Ramboll, diaframställning som komplement till rapporten, Employment trends in the EU Postal sector, slutgiltig version oktober 2002

⁵⁸ ILO, Employment, employability and equal opportunities in the postal and telecommunications services, Genève 2002

visar att kvinnor är underrepresenterade bland brevbärarna och oftare jobbar med kontorsgöromål. Det har endast skett små förändringar i detta avseende under senare tid.⁵⁹

I USA framlade den statliga kommissionen för lika möjligheter år 1999 en rapport om posttjänsterna där det gick att läsa att 35 % av USPS personalstyrka var kvinnor och att de var väl representerade inom de flesta kategorierna, med undantag för chefsbefattningar. Granskningen visade att 61 % av USPS totala arbetsstyrka utgjordes av etniska minoriteter; och att denna grupp var underrepresenterad på högre befattningar och överrepresenterad på lägre befattningar.⁶⁰

Trots att många fackförbund gjort allt vad de kunnat för att förbättra situationen återstår dock mycket att göra för att skapa lika möjligheter inom postområdet och det finns fortfarande ingen plats för belåtenhet.

⁵⁹ ibid

⁶⁰Amerikanska kommissionen för lika möjligheter, EEO-1 Samlingsrapport SIC 431:om posttjänsterna, citat från ILO, Employment, employability and equal opportunities in the postal and telecommunications services, Genève 2002

9. Slutledningar och åtgärdsförslag

Utmaningarna för UNI Post och medlemsförbunden är att skilja mellan förändringar som vi kan tolerera – och som vi ibland faktiskt välkomnar – från de som vi absolut måste motarbeta.

Här identifieras några hållpunkter som vägledning:

- Det finns inget universalbotemedel – ingen modell som lämpar sig för hur posttjänsterna bör organiseras i alla länder. Det råder stora naturella strukturella skillnader.
- Förändringarna måste införas stegvis. Radikala omstruktureringar riskerar att inverka negativt på servicenivån.
- Postens *public service-uppdrag* måste bevaras (eftersom den tillhandahåller samhällsnyttiga tjänster), även om vissa uppdrag utförs av privata operatörer. Men andra ord, privata investerares eller aktieägares intressen får aldrig komma först.
- Det är lättare att införa förändringar genom samverkansförfarande, där facket fullt ut kan spela sin roll. Fackförbundens medlemmars intressen tillvaratas på bästa sätt när moderbolaget på ett framgångsrikt sätt kan anpassa sig efter marknadssituationen.
- Förbunden bör undvika att inta en passiv roll och alltid vara på defensiven. Istället bör vi sträva efter att ny teknik som införs och nya tjänster bidrar till att förbättra arbetssituationen, förbättrar yrkeskvalifikationerna och skapar mer tillfredsställande arbeten.
- Posttjänsterna kan vara lönsamma om de drivs på rätt sätt. Vinsterna skall stanna kvar i samhället eller landet där de alstrats och återinvesteras för att utveckla nya tjänster – och inte skickas utomlands.

Mera specifikt kan vi identifiera följande åtgärdsförslag för UNI Post och medlemsförbunden:

1.

Förbunden bör främja vikten av att posttjänsterna bevarar sin public service-karaktär. Det är viktigt för samhället och den sociala sammanhållningen.

2.

Alla ytterligare liberaliseringsåtgärder inom posten måste ske gradvis och vara kontrollerad. Förhastade beslut och åtgärder måste motarbetas.

3.

Förbunden måste försvara konceptet med rikstäckande posttjänster. Detta omfattar att alla hushåll och företagskunder skall ha rätt till minst en utbärning per dag till enhetliga priser och ha lätt tillgång till en rad olika posttjänster via postens kontorsnät.

4.

Förbunden måste motarbeta en utveckling som skapar en "postal klyfta" inom länderna där folk på landsbygden eller mindre gynnade stadsdelar erbjuds sämre eller dyrare posttjänster.

5.

Postförbunden måste försvara postens kontorsnät.

6.

Postförbunden måste stödja postkontorens roll att erbjuda finansiella tjänster, särskilt skraddarsydda tjänster som svarar på socialt och ekonomiskt missgynnade samhällsgruppers behov.

7.

I arbetet med att försvara postens public service-uppdrag bör postförbunden aktivt verka för att bilda allianser och partnerskap med civilsamhällets övriga organisationer som delar våra åsikter.

8.

Postförbunden i i-länderna måste stödja och vara solidariska med systerförbunden i u-länderna och försöka bidra till att utveckla posttjänsterna och få upp dem på samma nivå som i väst och hjälpa dem att motarbeta nyliberala påtryckningar för liberalisering och privatisering från Världsbanken och den Internationella Valutafonden, IMF.

9.

Postförbunden måste avsätta större resurser på organisering och medlemsrekrytering. På internationell nivå måste förbunden samarbeta och målinrikta sig mot företag där organisationsgraden är låg, exempelvis FedEx.

10.

Förbunden på postsektorn måste arbeta över nationsgränserna och bygga upp starka relationer till systerorganisationer i andra länder. UNIs roll som global facklig organisation för sektorn måste stärkas.

11.

Postförbunden måste utveckla mekanismer för att dela information mellan varandra. UNI Post skall samordna det arbetet. UNIs webbplats erbjuder lämpliga verktyg för informationsutbyte.

12.

Det är viktigt att tillsätta starka europeiska koncernråd (EWC) hos postoperatörer som driver gränsöverskridande verksamheter inom det europeiska ekonomiska området. UNI och medlemsförbunden måste arbeta mot det slutgiltiga målet att få till stånd globala koncernråd.

13.

UNI skall sträva efter att förhandla fram globala avtal med multinationella postoperatörer.

14.

UNI-Europa Post bör sträva efter att stärka den europeiska sociala dialogen och göra kommittén för den branschvisa sociala dialogen mer synlig och verka för att fler frågor omfattas av diskussionerna.

15.

UNI Post bör samla in information om bästa lösningar som medlemsförbunden utarbetat på jämställdhetsområdet och yrkesutbildningsområdet.

16.

Med hänsyn till sammansmältningen mellan traditionella postoperatörer och express- och kurirföretagen måste postförbunden samarbeta med transportförbunden. UNI Post bör fördjupa relationerna till Europeiska transportfederationen och den Internationella Transportfederationen. Postförbunden bör samarbeta med förbunden på den finansiella sektorn för att stödja en utveckling av finansiella tjänster som erbjuds via postkontoren.

17.

Postförbunden och UNI Post måste driva kampanjer i syfte att garantera att elektroniska kommunikationer underkastas samma regler om skydd för personlig integritet och säkerhet som traditionella kommunikationer.

18.

Postförbunden och UNI Post måste följa utvecklingen av GATS-rundan i Doha. Förbunden måste eftersträva målet att säkerställa att nationella regeringar respekterar inhemska demokratiska procedurer och samverkansförfarande innan några beslut fattas om erbjudanden eller åtaganden under GATS.

19.

Postförbunden måste uppmuntra respektive regeringar att göra så få åtaganden om marknadstillgång som möjligt under GATS. Förbunden måste motarbeta åtgärder som syftar till att ändra på det gällande klassificeringssystemet för posttjänsternas del.

20.

Postförbunden måste sträva efter att säkerställa att om åtaganden om marknadsöppningar sker under GATS, så måste det kopplas till vissa sociala villkor som fastslås i ILOs deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetet.